

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง
ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์เพื่อรวบรวมหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน
โดย

๑.๑ ศึกษาหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน จากโครงการ-
การปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นโรงเรียนชุมชน ของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

๑.๒ สัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่โรงเรียนชุมชน เกี่ยวกับหลักการและ
วัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน จำนวน ๕ โรงเรียนคือ

ก. โรงเรียนชุมชนวัดคอนทอง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข. โรงเรียนชุมชนวัดหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ค. โรงเรียนชุมชนบ้านบางกระทีก อำเภอสามพราน จังหวัด
นครปฐม

ง. โรงเรียนชุมชนบ้านสระโบสถ์ กิ่งอำเภอสระโบสถ์ จังหวัด
ลพบุรี

จ. โรงเรียนชุมชนวัดหนองจอก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

๑.๓ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องโรงเรียนชุมชน เกี่ยวกับหลักการและ
วัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน จำนวน ๗ ท่านคือ

ก. ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ภาควิชาประถมศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. คร. สังกัด อุทรานันท์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. คร. สนั่นจิตร สุคนทรทรัพย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ง. คร. สนั่น อินทรประเสริฐ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหาร
การศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

จ. อาจารย์นำทรัพย์ จันทน์หอม ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรม
การศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

ฉ. อาจารย์สนธิ ยี่รงค์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเพชรบุรี

ช. อาจารย์ปรีชา นิพนธ์พิทยา ศึกษานิเทศก์จังหวัดนครปฐม

๒. ที่ความหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน ให้เป็นวิธีดำเนินงานของโรงเรียนชุมชน ซึ่งสามารถจะจัดได้เป็นหมวดใหญ่ ๆ ที่ครอบคลุมหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชนดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑ การปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

หมวดที่ ๒ การให้การศึกษาและบริการแก่ชุมชน

หมวดที่ ๓ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโรงเรียน

หมวดที่ ๔ การปลูกฝังประชาธิปไตยขึ้นพื้นฐานแก่ชุมชน

๓. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยอาศัยข้อมูลจากข้อ ๒ แบบสอบถาม
นี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น
แบบเลือกตอบ

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชน มีลักษณะเป็น

แบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ระดับคือ มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดและไม่มี แบบสอบถามตอนนี้จะแบ่งออกเป็น ๔ หมวด รวมทั้งหมด ๘๐ ข้อดังนี้

- หมวดที่ ๑ การปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน ๑๘ ข้อ
- หมวดที่ ๒ การให้การศึกษาและบริการแก่ชุมชน ๒๗ ข้อ
- หมวดที่ ๓ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโรงเรียน ๑๘ ข้อ
- หมวดที่ ๔ การปลูกฝังประชาธิปไตยขึ้นพื้นฐานแก่ชุมชน ๑๗ ข้อ

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะทั่วไปต่อการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในคานต่าง ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้อย่างอิสระ

๔. นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๗ ท่าน ตรวจสอบครอบคลุมของเนื้อหา สำนวนภาษา และความเหมาะสมอื่น ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับชั่วคราว

๕. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน ๔ คน ครูผู้สอน ๑๐ คนและกรรมการโรงเรียนชุมชน ๒ คน ที่โรงเรียนชุมชนบ้านหนองแก (กล่อมวิทยา) ตำบลไร่ส้ม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และโรงเรียนชุมชนบ้านซอ (ประชากรบำรุง) ตำบลหนองกระเจ็ด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามในคานรูปแบบ ขอบข่ายเนื้อหา การใช้ภาษา ความเหมาะสมของมาตราส่วนประมาณค่าที่ใช้อย่างอื่น ๆ ก้ขอให้ตอบแบบสอบถามเสมือนหนึ่งเป็นตัวอย่างประชากร เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการนำแบบสอบถามไปใช้จริง แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรได้จากบุคลากรของโรงเรียนชุมชนทั้งหมดในจังหวัดอุบล - ราชธานี จำนวน ๓๕ โรงเรียน โดยเลือกศึกษาจากบุคคล ๓ กลุ่มคือ

๑. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน คือครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี พวกละ ๑ คน ทุกโรง รวมทั้งสิ้น ๗๘ คน

๒. กลุ่มครู คือครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานีทุกโรง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโรงเรียนละ ๒ คน ได้จำนวนครูทั้งสิ้น ๗๘ คน จากจำนวนครูทั้งหมด ๗๑๓ คน *

๓. กลุ่มกรรมการโรงเรียน คือกรรมการโรงเรียนชุมชนของโรงเรียนชุมชนทุกโรงในจังหวัดอุบลราชธานี โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายให้เท่ากับจำนวนครูที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนกรรมการโรงเรียนชุมชนทั้งสิ้น ๗๘ คน

รวมเป็นตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๒๓๔ คน ทั้งรายละเอียดแจ้งในตารางรายชื่อโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานีดังต่อไปนี้ ๒

ตารางที่ ๑ รายชื่อโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับ ที่	โรงเรียนชุมชน	อำเภอ	ตัวอย่างประชากร			
			ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ	รวม
๑	บ้านหัวเรือ	เมืองอุบลราชธานี	๒	๒	๒	๖
๒	บ้านหนองบอ	เมืองอุบลราชธานี	๒	๒	๒	๖
๓	บ้านกุกเป่ง	วารินชำราบ	๒	๒	๒	๖
๔	บ้านศรีไค	วารินชำราบ	๒	๒	๒	๖
๕	บ้านหนองยาว	เดชอุดม	๒	๒	๒	๖

*๒ที่มา : ฝ่ายวิชาการ, สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียนชุมชน	อำเภอ	ตัวอย่างประชากร			
			ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ	รวม
๖	บ้านนาเยี่ย	เกษตรอุดม	๒	๒	๒	๖
๗	บ้านน้ำปลีก	อำนาจเจริญ	๒	๒	๒	๖
๘	บ้านอำนาจ	อำนาจเจริญ	๒	๒	๒	๖
๙	บ้านเปือยสามัคคี	อำนาจเจริญ	๒	๒	๒	๖
๑๐	บ้านคอนจิก	พิบูลมังสาหาร	๒	๒	๒	๖
๑๑	บ้านระเว	พิบูลมังสาหาร	๒	๒	๒	๖
๑๒	สร้างถอสามัคคี	เซื่องใน	๒	๒	๒	๖
๑๓	บ้านกลาง	เซื่องใน	๒	๒	๒	๖
๑๔	บ้านวังสะแบง	โขงเจียม	๒	๒	๒	๖
๑๕	บ้านห้วยไผ่	โขงเจียม	๒	๒	๒	๖
๑๖	บ้านหนองสะโน	บุณฑริก	๒	๒	๒	๖
๑๗	บ้านนาโพธิ์	บุณฑริก	๒	๒	๒	๖
๑๘	บ้านหนองซุน	ม่วงสามสิบ	๒	๒	๒	๖
๑๙	มนต์ชัยเวทย์วิวัฒน์	ม่วงสามสิบ	๒	๒	๒	๖
๒๐	บ้านท่าบอแบง	ตระการพืชผล	๒	๒	๒	๖
๒๑	บ้านเซเปือก	ตระการพืชผล	๒	๒	๒	๖
๒๒	บ้านสะพือ	ตระการพืชผล	๒	๒	๒	๖
๒๓	บ้านเสารีก	พนา	๒	๒	๒	๖
๒๔	บ้านพนา	พนา	๒	๒	๒	๖
๒๕	บ้านคำพระ	หัวตะพาน	๒	๒	๒	๖

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียนชุมชน	อำเภอ	ตัวอย่างประชากร			
			ผู้บริหาร	ครู	กรรมการ	รวม
๒๖	บ้านจิกุกุ	หัวตะพาน	๒	๒	๒	๖
๒๗	โคกสารวิทยา	ชานุมาน	๒	๒	๒	๖
๒๘	บ้านคอนใหญ่บูรพา	ศรีเมืองใหม่	๒	๒	๒	๖
๒๙	บ้านเอือคใหญ่	ศรีเมืองใหม่	๒	๒	๒	๖
๓๐	บ้านขามป้อม	เขมราฐ	๒	๒	๒	๖
๓๑	บ้านเจียก	เขมราฐ	๒	๒	๒	๖
๓๒	บ้านปลาขาว	น้ำยืน	๒	๒	๒	๖
๓๓	บุเปือย	น้ำยืน	๒	๒	๒	๖
๓๔	บ้านขาวปูน	กุคขาวปูน	๒	๒	๒	๖
๓๕	บ้านโนนสว่าง	กุคขาวปูน	๒	๒	๒	๖
๓๖	บ้านโนนแดง	นาจะหลวย	๒	๒	๒	๖
๓๗	บ้านไร่สีสุก	กิ่ง อ.เสนางคณิศม	๒	๒	๒	๖
๓๘	บ้านนาไร่ใหญ่	กิ่ง อ.เสนางคณิศม	๒	๒	๒	๖
๓๙	บ้านเชียงแก้ว	กิ่ง อ.ตาลชุม	๒	๒	๒	๖
รวมทั้งหมด			๓๘	๓๘	๓๘	๒๓๔

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

๑. นำหนังสือจากคณะคัมภีร์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนชุมชนทั้ง ๓๔ โรงเรียนที่กองการจะศึกษา ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีได้อนุญาต และทำหนังสือแจ้งไปยังผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อแจ้งให้หัวหน้าการประถมศึกษา - อำเภอทุกอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานีได้ให้ความร่วมมือในการวิจัย

๒. นำหนังสือจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแต่ละอำเภอ เพื่อให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนชุมชนในอำเภอนั้น ๆ

๓. ผู้วิจัยเดินทางไปยังโรงเรียนชุมชนทุกโรงเรียนด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน ครูและกรรมการโรงเรียนชุมชนที่เป็นตัวอย่างประชากรให้ตอบแบบสอบถาม

๔. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ภายในเวลา ๑ สัปดาห์หลังจากแจกไปแล้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้กระทำในระหว่างวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๕ ถึงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ และปรากฏว่า แบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด ๒๓๔ ฉบับ ได้คืนมา ๒๓๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์เป็นรายขอ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแต่ละข้อได้กำหนดให้ผู้ตอบประเมินค่าได้ ๕ ประเภท และจัดนำหนักของแต่ละคำตอบไว้ดังนี้

การดำเนินงาน	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
น้ำหนักคะแนน	๔	๓	๒	๑	๐
<u>ความหมายของคะแนน</u>					
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	๐.๐๐ - ๐.๕๐	หมายความว่า	ข้อนี้ไม่มีการ		
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	๐.๕๑ - ๑.๕๐	หมายความว่า	ข้อนี้มีการดำเนินงาน		
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายความว่า	ข้อนี้มีการดำเนินงานน้อยมาก		
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายความว่า	ข้อนี้มีการดำเนินงานน้อย		
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	๓.๕๑ - ๔.๐๐	หมายความว่า	ข้อนี้มีการดำเนินงานปานกลาง		
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง		หมายความว่า	ข้อนี้มีการดำเนินงานมาก		

หาค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละข้อ แต่ละหมวดและค่าเฉลี่ยของคะแนนทุกหมวด เพื่อหาความสอดคล้องของการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานีกับ หลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน โดยกำหนดเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ถ้าโรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก แสดงว่า การดำเนินงานของโรงเรียนสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน

ถ้าการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยถึงไม่มี แสดงว่า การดำเนินงานของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน

๓. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะทั่วไป ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์โดยการสรุปเป็นข้อ ๆ แยกเป็นหมวดๆ ไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรหาค่าเฉลี่ย ๑

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ

X = คะแนนที่กำหนดตามมาตราส่วนประเมินค่า

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๒

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = คะแนนที่กำหนดตามมาตราส่วนประเมินค่า

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ประกอบ กรรณสุข, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔), หน้า ๕๘ (อักษรณ์).

๒ เรื่องเดียวกัน.